

Usundiõpetuse olümpiaadi juhend 2015/2016 õppeaastaks

Üldine korraldus

Olümpiaadil võivad osaleda kõigi gümnaasiumide, kuid ka põhikoolide ning kutseõppeasutuste õpilased, kes on sündinud 1995. aastal või hiljem.

Olümpiaad koosneb kahest voorust. Esimese vooru ülesandeks on religiooniteemaline essee, mis tuleb saata korraldajatele hiljemalt **8. veebruariks 2016**.

Kümme paremat õpilast pääsevad teise vooru, mis toimub **18.-19. märtsil 2016 Tartus**. Lõppvoorust kolmele paremale on välja pandud diplomid ja temaatilised auhinnad, parimatele rakenduvad Tartu Ülikooli või Tallinna Ülikooli astumisel soodustingimused vastavalt ülikoolide vastuvõtueeskirjadele. Eraldi märgitakse ära ja auhinnatakse ka põhikooli astme paremad tööd. Olümpiaadi tulemused avaldatakse nimeliselt teaduskooli kodulehel **www.teaduskool.ut.ee**

Eelvoor

Olümpiaadi eelvoorus osalemiseks tuleb kirjutada essee, mille mahuks on 1000–1500 sõna. Kirjutajale on abiks essee teemale lisatud selgitus ja suunavad küsimused, millest lähtumine pole kohustuslik.

Esseede teemad:

1. Mida tähendab Maarjamaa nimetus Eestile

Keegi ei tea täpselt, millal ja mis põhjusel hakati Eestit kutsuma Maarjamaaks. Henriku kroonikast on vaid teada, et aastal 1215 nimetas piiskop Albert Liivimaad Ema maaks. Kuidas on pühendatus neitsi Maarjale mõjutanud Eesti usulist ajalugu? Kas Maarjamaa nimetus paistab tänases Eestis kuidagi välja ka usuliselt?

2. Pagulased ja religioon

Tänase maailma üheks suurimaks väljakutseks on pagulaste probleem, oma kodust lahkuma pidanud inimeste arvu loetakse kümnetes miljonites. Nende hulgas on väga erineva usulise ja kultuurilise taustaga inimesi, kes peamiselt on varjupaiga leidnud naabermaades, kuid viimastel aastatel püüdnud paljud ka Euroopasse. Missugune on religiooni roll pagulastega seotud probleemides? Kas religioon pigem tekitab selles valdkonnas probleeme või pigem lahendab neid?

3. Usuline kool 21. sajandil

Maailmas on religioossed koolid väga levinud, ka Eestis tegutseb mitmeid usulise taustaga koole. Tavaliselt tähendab usuline kool vastava õppeasutuse aluste toetumist kindla kiriku või usu õpetusele ja praktikale. Mis võiks olla usukoolide peamine roll ja sõnum 21. sajandil? Mis võiks olla Eesti usukoolide eripära? Missugune võiks olla riigi ja usuliste koolide suhe?

4. Usk – valikuvõimalus või paratamatus

Sageli on inimest määratledes tõdetud tema loomupärast usklikkust, näiteks on kasutatud terminit *homo religiosus* (usklik inimene). Juba väga varaste inimese evolutsiooni staadiumite uurimisel on

leiud kinnitanud ka tema religioossust. Kas inimese määratlemine religioossena peab paika? Kuivõrd on religiooni omaksvõtmine üleüldse inimese vaba valik?

Esseede hindamisel lähtutakse eelkõige teema lahtimõtestamise ja analüüsi oskusest, kuid arvestatakse ka teemakohaste allikate kasutamist, kriitilist mõtlemist ja vormi korrektsust. Esseele tuleb lisada isikuandmed (ees- ja perekonnanimi, kool ja klass, sünniaeg, isiklikud kontaktandmed: telefon, e-post).

Essee saata hiljemalt **8. veebruariks 2016** e-aadressil toomas@htg.tartu.ee, sealt saadetakse esseed anonüümselt edasi žüriile.

Žürii koosseis:

- 1. Olga Schihalejev (TÜ usuteaduskonna dotsent, žürii esimees)**
- 2. Anne Kull (TÜ usuteaduskonna professor)**
- 3. Roland Karo (TÜ usuteaduskonna lektor)**
- 4. Ain Riistan (TÜ usuteaduskonna lektor)**
- 5. Atko Rimmel (TÜ usuteaduskonna teadur)**
- 6. Meelis Friedenthal (TÜ raamatukogu vanemteadur)**
- 7. Joosep Tammo (Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi filosoofia õpetaja)**

Lõppvoor

Lõppvoor toimub **18. – 19. märtsil 2016 Tartus** ja seal keskendutakse juba traditsiooniliselt **maailma usundite tundmisele** ja teemale **Kaheksa sajandit Maarjamaad**. Eelvooru kümne parema essee autoriga võetakse ühendust ja antakse neile teada lõppvooru toimumise täpne aeg ja koht.

Teise vooru ülesanded sisaldavad küsimusi ja ülesandeid eelmises lõigus nimetatud teemadel ning lühiesseed. Nendest teemadest ülevaate saamiseks soovitatakse tutvuda järgmise kirjandusega:

Jürgenstein, Toomas, Schihalejev, Olga «Usundimaailma suured küsimused» Koolibri 2011.

Halme, L, Parviola, J, Sjöblom, T, Vaaramo, R. «Usundid» «Müüdid, jumalad, tavad, Sümbolid» Koolibri 2010.

Patridge, C (toimetaja). «Maailma usundid» Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2006.

Lea Altnurme, Ringo Ringvee jt «Uued usulised ja vaimsed ühendused Eestis» Tartu Ülikool 2012.

Tehke mis Tema ütleb. Kaheksa sajandit Maarjamaad. Artiklid. -

<http://www.maarjamaa800.ee/index.php>

Samuti toimub teises voorus eelvooru essee kaitsmine. Autor esitab lühidalt oma eelvooru essee põhiseisukohad ja vastab žürii poolt esitatud küsimustele.

Täiendav info e-mailil toomas@htg.tartu.ee